

[Transcript] Dagens Eko / Hör jägarna som attackerats av björnar

Mikael, hur farligt är det egentligen att jaga Björn?

Det är farligt, det är en jakt som bedrivs på andra sätt än andra.

Det är absolut farligt, men det kanske inte är farligt på det viset som man inbildar sig.

Det här är dagens eco med Robin Olin.

Idag om jägarna som attackerats av Björn.

Vi vill varna för obehagliga beskrivningar.

Det är den 21 augusti år, och första dagen på årets Björnjakt.

I år ska rekordmånga Björnar fällas, 649 stycken.

Klockan 4.30 på morgonen samlas per Sundströmsjaktlag i skogen-
- utan för Ljusstal i Gävleborgs län.

Vi hade jaga några timmar där för morgon.

Nästan gett uppe på hoppe. Ingen riktig Björnkontakt.

Klockan 9.30 får hundarna vittring på Björn.

De såg en Björn nedanför oss en bit och han ser att det rörde sig lite.

Per gör sig redo för att skjuta.

Jag fick en skottklugge där på 15-20 meter.

Då hade jag hundarna i vägen.

Jag tänkte att jag får bara en ny chans här framme.

Det är bara en försvund för vi, det här lilla beskarser.

Men hon tog en skydd av beskarser och gick på mig.

Men han hinner inte.

Jag hade inte en chans att se det för att jag inte dök upp föran förfötterna.

Hon hade bestämt sig, hon skulle ta mig.

Per attackerats av Björnhonan.

Jag fick en chans där och såg på ett, två snart.

Jag fick en chans där och såg på ett, två snabba.

Så det blev ett skott genom magen och så skett jag två snabba till direkt på...

Per Sundström klarar sig ur attacken.

Men någonting känns fel.

Då låg det någonting där som jag tänkte, fan, där ligger Björnens tunga.

Så när jag lyfter upp den, då inser jag att det är näsan när det är nände och så är det...

...polisongerna omdelar skägg i den andra änden.

Det var ju mitt ansikte, jag höll den även liksom.

Hon tog inte höga av ansikte.

Gäst Mikael Sanner, reporter på P4 Jävleborg.

Ja, Mikael, jägren Per Sundström, han attackerats alltså av Björn redan på Björnjaktens första dag.

Och jag tänker, är det här något som jägarna vet om när de ger sig ut?

Att sånt kan hända.

Det vet de absolut.

Björnen är ju speciell i och med att den är ett så stort djur.

Den är stark som skjutsingen och den är ju snabb.

Och det här ställer till det.

Och dessutom är den lite irrationell jämfört med andra djur.

Hur då det här?

[Transcript] Dagens Eko / Hör jägarna som attackerats av björnar

Ja, men den är...

Om du sitter på ett älgpass, så går älgen ganska förutsägbart.

Den rör sig förutsägbart.

Björnen gör inte det. Den kan helt plötsligt vända och komma mot dig.

Som i Per's fall.

Den tar skydd i buskar och sen kan den komma emot dig.

För att som en äldre kanske bara fly bort från buskarset.

Jag får en känsla av skräckfilm när man aldrig vet vad som ska dyka upp i nästa scen.

Ja, jag vet inte om det är riktigt så, men jägarna ser det.

Men absolut, sett utifrån så blir det ju så.

Men det kanske är därför är läge att försonna som mig-
och som aldrig har varit på Björnjakt, förklara hur går det till-
om vi går in i årets Björnjakt här. Beskriv.

Ja, det har ju föregåtts av att man har lagt ut mat i skogen-

för att locka Björnarna till området. Det kallas för att man lägger ut en åtel.

Och den där kommer att bevaka, så då ser man vilken Björn är som kommer dit.

Och sen, på morgonen när jägarna kommer, så sätter de hunderna på spåret där.

Och så hittar ju snabbt hunderna Björnen.

Om man vet vilken Björn det är man jagar, att det blir rätt Björn.

Att det inte är en Björnhåna med unga, exempelvis, som man inte får jaga.

Och sen kommer den här Björnen, driven av hunderna.

Jägarna ser på GPS-sender på hunderna, att nu kommer de här.

Och sen, förhoppningsvis, hamnar de i ett läge förhoppningsvis för jägarna-
så att de kanske skjuter dem. Hänger du med?

Inte riktigt, ska jag känna.

Men åter är alltså någon form av ställning där man lägger ut mat.

Ja, man lägger mat för att locka dit Björnen.

Någonting som Björnen tycker är gott och då är det inte bara blåvar.

Utan annat som verkligen kan locka en Björn.

Vad kan det vara då?

Det kan vara honung, det kan vara...

Björnen gillar ju det som är söt.

Förut då fick man inte ens låta hunderna, exempelvis, börja spåra vid åten.

Men det är nytt från i år, att nu får man sätta hunderna direkt vid åten-

så att de får upp Björns spåret.

Och det betyder att de väldigt snabbt hittar Björnarna och sen kan driva dem då.

Och de här förändringarna som du säger, att man får jaga på ett nytt sätt då-
med att locka Björnarna med mat och sen då med hundar följas på året.

Varför har man gjort de förändringarna i år?

Ja, men delvis faktiskt för Björnens skuld här för att det blir ju en snabbare jakt.

Det är en del av det och sen också då att jägarna ska vara så säkra som möjligt.

Så även där är det väl en process.

Men i det här fallet då, på första dagen av jakten-

så går det ju inte som det tänkt för Per Sundström.

[Transcript] Dagens Eko / Hör jägarna som attackerats av björnar

Beskriv vad är det som händer där sedan?

Då är vi inne på det här som jag pratade om förut.

Att det är ett irrationellt djur som är lite oförutsägbart.

Att hunderna driver den här Björnen och Per ser det-
men blir ändå överraskad när Björnen istället då för att fly-
så vänder den helt plötsligt emot honom ur beskarset.

Han har ingen chans att skjuta därför att hundarna är i vägen.

Sen kommer Björnen att kastas över Per direkt och tar en stor tugga av hans ansikte.

Och sonen Evert står ju fyra meter ifrån.

Jag blev väl arg i alla fall.

Jag var ju chock först, men sen blev det idéer att jag ville hoppa på Björnen.

De har kunnat fylla i varandra spinnelsluckor-

så att säga efteråt är det en skillnad de här fyra meterna när-
sonen ser att Björnen kommer att attackera.

Men han blir så rasande arg på Björnen-
så han kastar sig över den.

Och då är jag ju frusen av typ och skriker än nej.

Och sen kommer jag att springa leds och slår Björnen i huvudet med högerhand.

Och sen blir det svart för mig.

Han och hans tvilningssystem har just tagit jägarexamen.

De är bara 14 år sen och fick inte ha vapen.

Därför var han tvungen att ta till nävarna.

Som man själv säger, jag slog ett slag, sen blev det svart, säger sonen.

Men pappan som ser det här ske säger att det var inte ett slag.

Det blev det utbrötet fullt slacksmål mellan sonen.

Och Björnen.

Ja, den vet gör han.

Och sen sletten fram och tillbaka typ.

Alltså, den hade ju lätt kunnat gjort puller av all, men det gjorde den inte.

Och jag har ju både rivsort på halsen, lite här då, och på ryggen på båda sidorna.

Mest på höger.

Men jag kommer inte ihåg att jag blev rivenbarken på halsen eller på ryggen.

Jag kommer ihåg att jag hade en tas på högeraxel, men det är alltid att jag kommer ihåg typ.

Och det gjorde att Björnen som pappan berättar eller beskriver det.

Det kändes som att han till sist blev alldeles yr av det här fullständiga slagsmålet.

Det Björnen gör är att han bitar då sonen över till armen.

Men sonen lyckas få in ett knä och skjuta ifrån sig Björnen.

Och pappan kan då skjuta.

Jag tänkte att det var bra att jag hoppade på Björnen.

Han kanske inte hade haft någon farsare just nu, och vi båda hade nog säkert varit inte levande vid
det här lagen.

Och vi inte hade gjort någonting.

Jag försöker föreställa mig hur det är att vexas och brottas med en sån här bjasse.

Ja, det är nästan oförfärdigt. Det säger pappan också.

[Transcript] Dagens Eko / Hör jägarna som attackerats av björnar

För att det kan ju vara så att han faktiskt blev rädda till livet av sin son.
Genom att han gjorde den här insatsen.
Men jag förstår ju varför Björnen slås.
Den slås ju för sitt liv.
Vad är det som driver de här jägarna att utsätta sig för den här faran och jaga Björn, skulle du säga?
Jag tror att man måste tänka att uppe i färglar utanför Justor.
Där är det så naturlig del att jakten finns och har alltid funnits.
De rör sig ut i skogarna på ett helt annat sätt hela tiden.
De ser vilt och Björn och djur i skogarna.
En jägar säger att du kan lika gärna bli biten i tån av en räv.
Men det är bara det. Björnen är så mycket större och effekterna blir så mycket värre.
Men den där faran kan alltid hända saker. Man kan bli våda skjuten av någon annan.
Det finns risken med jakt, men det är en del av jakten för dem som jagar.
Kan man bli biten i tån av en räv?
Jag vet inte. Jag har aldrig blivit det.
Han tog det som ett exempel.
Ska de använda Björnen till nånting?
Här i Stockholm måste jag sällan sätta Björn på menyn på restaurang.
En rolig detalj är att man brukar säga att Björnen kan verkligen äta allt.
Det färgar smaken på köttet sen när man fäller dem.
Då säger man att har det varit ett bra blåbärsår, då smakar också Björn köttet gott.
Sött.
Och man använder... Det är fortfarande så att många äter filer och så tar det till varor på köttet.
Men en del av köttet är inte lika gott och beroende på vad de äter.
En del används till att man malmnerar det tillsammans med andra kött till korv.
Men absolut. Jägarna äter köttet och de tar till varor på skinnen.
Vet du vad Pär och Sonan Evert gör sen av den Björnen de har fält?
Jaktlaget har startat en insamling för att Pär ska kunna bereda skinnet på den här Björnen.
Många gör det. Det tillfaller jägaren skinnet när det är licensjakt som det här var.
Då får man det. Men det är ganska få som gör det och det kostar en hel del pengar.
Jaktlaget har samlat pengar för att han ska ha möjlighet att bereda skinnet på den här Björnen.
Det var en så speciell händelse som Pär råkade ut för att ha blivit av med sin kind och halvanäsan.
Det kunde ha gått så mycket värre och att Sonan dessutom var en del i att rädda honom.
Björnfällen blir nån slags minne på väggen.
Ja, sen är det ju många som har björnfällare av Björnjägarna.
Lite sådär troféaktigt ändå kan man ju tänka sig.
Du får ju komma ihåg att nu kommer inte du ihåg det eftersom du inte insatt i det här med Björnjäg.
Det har blivit uppenbart nu.
Eller hur? Men om du skulle ha kommit ihåg då skulle du ha minns att
ja, men just det. Det här var ju faktiskt någonting som betraktades som en bragd, en hjälftinsats när
man nedlade en Björn historiskt sett.
Och lite grann av sådant där finns ju ofta kvar trots att det egentligen inte är så nu för tiden.
Det är finare än att ha fält en älg till exempel.
Ja, absolut. Därför att det är ett farligare djur.

[Transcript] Dagens Eko / Hör jägarna som attackerats av björnar

En man i 30 år sålde en från Gävleborg betts av en björn under den pågående björnjakten i Jämtland under fredagen.

Det har gått tre dagar sen Per Sundström attackerades av Björnen utanför Giustal.

Nu sker nya Björn-attacker i de jämtkläniska skogarna.

Björnen gick till full attack, bitskador i armen och sen fick han en bitskador i lort också.

Nästa attack utanför Strömsund.

Hon på råden så behövdes flera kilo med inne.

82-åriga Ingvar Holmgren sitter på pass vid en skogsbilsväg.

Och då flyg hon på mig. Jag såg ju bara en ståttgap med gula, fula tänder.

Björnen rusar mot Ingvar. Han försöker skjuta, men missar.

Då har han bara tagit vänsterarmen och rysk om.

Jag slog med högerna och tog öge henne och då släppte han nu.

Han då uppbetar ju tag i axeln.

Det kommer alltså snabbt ytterligare två Björn-attacker under jakten.

Man börjar ju undra lite om det finns någon förklaring till att de här attackerna sker eller om det bara är otur.

Det kan man undra. Det är svårt att svara på det.

Det man kan konstatera är att det är en rekord många Björnar som ska skjuta sig i år.

Den är ju inte klar i jakten än, men det gör ju också att om det finns en risk-

som vi har konstaterat att det gör med den här jakten-

så är det ju så att den ökar ju om det sen också ska skjuta så många fler Björnar.

Och varför är det så att det ska jagas rekordmånga Björnar i år då?

Det är för att man vill få ner Björnstammen helt enkelt.

Man tycker att den är för hög som den är nu.

Du berättade ju om de här nya metoderna som införts i år.

Att man får lägga ut sådana här åter- eller mat för att locka Björnarna- med hjälp av hundarna för att få dem upp spår.

Kan det på något sätt hänga ihop med de här attackerna?

Det är klart att attackerna ökar när den drivs med hund.

Det har den ju gjort förut också, men då har du tagit längre nu.

Men då har du tagit längre tid innan hundarna har fått upp spåret.

På det viset kan man möjligen tänka sig att det skulle kunna öka risken.

Björnen kommer igång snabbt driva av hundarna inom kort tid och nära jägarna.

Annars kan det ju vara så att hundarna får driva hundarna längre tid i skogen.

Då är ju Björnen kanske inte mer utmattad och trött när det kommer fram.

Så nu är det en piggare, mer stridslust än Björn kanske som jägarna träffar på.

Det här är, vill jag säga, min teori.

Det finns säkert ett antal jägar som kommer att kunna säga att det är inte alls, men det är vad jag tänker.

Men nu är ju inte Björnjagden helt avslutad än.

Vi har ändå sett flera väldigt dramatiska attacker mot jägare.

Finns det nån diskussion nu om man ska göra nåt för att göra det mindre farligt och jaga Björn?

Ja, det finns det absolut. Det finns på lite olika plan.

Det finns bland annat de som menar att man måste bli bättre på att skjuta Björn.

[Transcript] Dagens Eko / Hör jägarna som attackerats av björnar

Skittet är oerhört avgörande, skjutskicklighet.

Vi brukar ju säga, det tror jag många hjärtlag säger, det är skott som du inte avlössar.

Det behöver du inte heller ångra.

Det är ordföranden i Jägarförbundet Mitt Gunn Fallander som säger det.

Okej, och på flera plan finns den här diskussionen säger du?

Det finns också den här diskussionen att det här just att driva med hundar är ju...

Det blir ju en osäker och en farlig jakta för att Björnen blir ju stressad av hundarna, så är det ju.

Kunskapsinhämtningen av Björnarnas beteende behöver nog fräschas upp igen.

Så som det har sett ut nu och framåt för att vi ska minska den här typen av incidenter framöver.

Det säger Benny Gävert som är roljusexpert vid världsnätet i fonden.

Då finns det ju de som menar att man kanske borde försöka hitta andra jaktmetoder.

Men då är det ju det här motståndet, då blir det inte effektivt.

Någon sak är det mig också, någon som jag pratat med som sa att det är klart att du kan gå ut i skogen och hoppas på att möta en Björn och skjuta den.

Men då kan du få vänta flera decennier innan du liksom hittar den där Björn.

Och det är inte riktigt effektivt.

Du kan också sitta på pass vid, ja men havre åker, de gillar ju havre Björnar också, som gillar gärna snallt.

Men där kan man sitta på pass, men det är också någonting som man kan göra otroligt länge innan det ens kommer än Björn, om det ens gör det.

Så utan hund som driver, det tar för lång tid de andra jaktformen att...

Tycker jägarna då?

Ja förstås, det är deras åsikt.

Det handlar om tid mot säkerhet på något vis.

Per Sundström då, som vi hörde om, som förlorar halva sitt ansikte när en Björn bitar honom.

Vet du vad som är läget för honom nu?

Ja så Per har kommit hem och är hemma.

Det första han gjorde, det var att promenera med hundarna, men inte där han mötte Björnen.

Han undverk just den delen.

Han har ju transplanterat skinn till sitt ansikte för att få sinnen. Han har byggt upp sitt näsben med plast och så invändigt.

Och det här ska ju läka, det är ju en process som kommer att ta tid.

Men han är vid gott mod.

Vad säger han om det här med att jaga Björn då?

Han tänker ges ut på Björnjakt i nästa år igen.

Och jag frågar ju också om tänker du ta med barnen då?

Både Evert och hans tvillningshyster var ju med på den här jakten, fast tvillningshysten var inte med just där det skedde.

Det tror jag definitivt för nästa år då, då är vi klar med ägarskolan bäcket två.

Nästa år får de ju hålla i ett vapen, bäcket var samtidigt som att jag kan ha ett vapen.

Så då kan man ju ha med sig de uppsiktsjagande, så då blir det en helt annan sak för mig två liksom.

Och bäcket är beväpnad.

Och det hade nog kunnat ha gjort en stor skillnad den här gången, till exempel för Evert hade jag haft en helt annan syn av vad jag hade.

[Transcript] Dagens Eko / Hör jägarna som attackerats av björnar

Men nu var han ju bara fjorton, så då fick vi ha varit vapen på bäcket två, så han fick ju inte ha något.

Vad tänker du om det?

Att vi är olika vid människor, och att vi lever i olika världar.

I min värld så kanske jag skulle ha tänkt annorlunda.

I hans värld så tycker han att, aha, hur tänker den där killen?

Tack så mycket, Mikael.

Ja, tack själv.

Och det var allt från Dagens Eko. Vi hörs igen imorgon.

Programledare var Robin Olin.

Gäst, Mikael Sanner, P4 Jävleborg.

Producent var Ludvig Jansson, och jag som heter Katarina, spår Augustavsson.

Mela oss gärna på Dagens Eko, attsr.se.